

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят 3 год. 5-й пополудни.
Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиция місцева в Агенції Ландовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Рекламация неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

До ситуації.

Посипали ся заяви поодиноких клубів посольської палати. Правиця в цілості видала один спільний комунікат, лівиця, роздробившись на партії сказала своє слово правительству немов яке ultimatum!

Що до провідних мислей тих заяв, они розходять ся з собою. Правиця звалила цілу вину за неплідність парламенту на обструкцію. Лівиця знов оправдуєть, що для неї не було другого виходу, як вести обструкцію, позаяк Німці австрійські не з власної вини найшли ся в прикрім положеню. Правиця вичисляє всі уступства, які поробила лівиця, щоби лише парламентарну машину пустити в рух і общоє піддержувати змаганя правительства до помиреня Німців з Чехами. Лівиця підносить ще раз вагу німецької солідарности і ще раз кладе за услівє до повороту до мирної роботи відкликанє язових розпоряджень та общоє витривати на негативнім становищу.

Се що до офіціальних заяв солідарної правиці яко парламентарної більшости, в котрій знов явив ся бар. Діпавлі і що до заяв роздробленої в дечім лівиці, але солідарної в справі язового питання.

В виду такого положеня виринає kwestия, яке становиско займає гр. Тун і взагалі правительство і який єго план на найблизшу будучність.

В тій справі маємо інформації з першого жерела. Не суть они тайною, тож можемо подати їх до відомости ширших кругів.

План гр. Туна на найблизшу будучність лежить в тім, що він в сих трех місяцях літних, перед можливим скликанєм парламенту в вересни задля угоди угорської, намірив ще раз пробувати

звести Німців і Чехів до якогось компромісу. Буде се експеримент, який в своїм часі переводив гр. Бадені і бар. Гавч. Подібно як ті два премієри є і гр. Тун оптиміст і має ще завсїгди надію, що Німці дадуть ся приборкати. Аж коли би і ся мабуть послїдна проба переговорів не повелась, тоді доперва думає гр. Тун прийнятись за средства, котрі на разі ще усувають ся з під дискусії прилюдної.

В найблизнім часі будемо про те чути і читати про конференції чесько-німецькі, в котрих правительство буде посередничити.

Про відкликаня язових розпоряджень бар. Гавча гр. Тун не може думати з подвійних причин. Раз тому ні, бо сам два рази заявив, що перед уложенєм головних точок примиреня межі Чехами а Німцями він сих розпоряджень не відкличе; а відтак і тому ні, позаяк відкликанє розпоряджень значило би одно, що кинене Чехів в обструкцію.

При тій нагоді хочемо ще пояснити причину, дячого не відбуло ся заповідженє на 14-го червня засіданє посольської палати. Тож дійсна причина лежала лише в тім, що гр. Тун відповідно своєю на інтєрпеляцію д-ра Гогенбургера в граденких пригодах не хотїв до огню доложити нового підпалу. Гр. Тун рад би хвилю кризи проролічи з огляду на ювілейний рік, а єго відповідь в справі іменованя гр. Гляйспаха і розвязаня міської ради в Градци, як і відповідь міністра краєвої оборони що до перенесеня боснацького полку з Градци куди-иньде, могла була викликати в парламенті бучу, подібну до жовтневої з минулого року. Треба бо знати, що скаженість Вольфа росте з кождим днем. Вправді деякі німецькі дневники називають єго — даруйте за слово — «парламентарною вошею», але ся «вош» верховодить ще нині Німцями, не виймаючи і антисемітів і соціальних демократів, що з иньших взгля-

дів суть єго рішучими противниками. Гр. Тун волїв мовчати, як викликувати нові пекельні бурди. До сего кроку наклонив єго також міністер др. Бернрайтер, котрий за всяку ціну рад би ще якийсь час удержатись при портфелю і має надію, з часом приборкати більшу німецьку посїлість.

В кругах найвисших панує велике невдоволенє з поведеня Німців. В парламенті розказують собі послї на ухо, що з салі градецької міської ради усунено в послїдних часах портрет цїсаря, а на посаді повішено обличє Бісмарка. Жителі Градци мали також інсультувати комендеруючого міста, генерала Суковатого. Факти ті вплинули дуже некористно на двірські сфери, а Німців убили в опинії. Мимо сего в приватних розмовах з провідниками обструкції годі почути яке-небудь слово, котре би указувало на зміну тактики лівиці. І хоч ми в інтересі держави і позитивної роботи на економічнім поли радї би Німців бачити на иньшій дорозі, то таки годі ворожити, що они в найблизнім часі устаткують ся і вїйдуть на дорогу компромісів.

Слухи про зміну кабінету заїміли зовсім. Гр. Тун був 15. червня в полудне на послуханю у цїсаря, щоби здати справу з ситуації. Се певне, що правиця, на ново зсолідаризована, піддержить щиро єго змаганя. О тім гр. Тун знає дуже добре, як знова і правиця знає, що гр. Тун стоїть до неї ближше, чим до лівиці.

В полудне 15. червня відбула парламентарна комісія правиці послїдне своє довірочне засіданє. На сїм засіданю явив ся і бар. Діпавлі і др. Ебенгох і опат Карльон. Се значило, що католицкі людовці рішучо станули опять при правиці і що правиця становить сильну більшість. Заходи обструкції, щоби розбити правицю, не повели ся, хоч хвилями здавалось, мов би бар. Діпавлі клонив ся більше в сторону німецьку. Бар. Діпавлі — як розказують, — одержав перед кількома днями einen schar-

5

Така єї доля.

Оповіданє Ю. Варчина.

(Дальше.)

Так тягнуло ся з місяць. А далі я виджу, що і Василь час тратить, та ще готово що попусувати ся між ними, тай кажу: Ну то нехай же Василь вже зістане якийсь час тут, а як будете троха, то і разом пїйдете. От до свят, а по святах такой ідїть.

Затягнуло ся до свят і по святах, а тимчасом Василь по троха позносив все приданє моєї Марисї — тай остали на завсїгди. Я таки не мала серця їх від себе відогнати... Чи то я не мати своїй дитинї?

А Юстина? Тихо, претихо — анї словом не відозвала ся, тільки ще більше посумніла, ще меньше говорила. Постарїла ся — звісно пішла в стовп, а менї жалє єї так стало, що аж груди менї розпирало. Мислите, що Степан хоч словом сказав Василєви, щоби вони вернули до нас обоє вже раз на все. Анї слова: ще і розсьміяв ся. Так менї се виглядало, начеб они змовили ся на се передше. А може змовили ся...

Вкїнци дїждалась я зятя і для Юстини. Але який то зять: старий, вдовець, такий якийсь перухавий наче пень на двох ногах. З чужого села з Новичини. Добрий господар, що йно повдовів.

Мав з вісім моргів поля, конї, ялівку, хату нову, але насїв з замужною вже дочкою — через сїни з ним. Дїточок лиш одна донечка з пять літ.

Бридкий-бридкий — думаю собі — але, як я перевидала ся, господар статок, тож нехай Бог благословить!

— Пїйдеш, Юстино, за Івана? — питаю сама при людях.

— Та вжеж!

— Іди, доню, іди! видко так тобі Бог судив; така твоя доля.

Пїшла, тиха смирна, без плачу, без слюзи в очах. Того я не надїяла ся по вїй! Щоби так з легким серцем кидати рїдну хату і матір і сестри — щоби хоч не заплакати єї було... А то, як вже всіла на вїз, то йно кинула сумним своїм оком на хату і обїєтя, начеб хотїла собі запам'ятати, як оно виглядає. Аж сум мене обгорнув і вже чи она менї сей свїй сум покинула, чи що, досить, що від тої хвилі менї стало в душі так темно, наче в ночи, а згядка

про ню, про єї долю хочби вам на хвилю мене покинула... Все менї здавало ся, що я єї велику кривду зробила, що єї притримала через найкращі молоді дїта, і видала, немов з дому випхнула на чуже село, та ще за такого старого нездару.

Поїхала Юстина. Жду я, чекаю, чи не навідає ся до старої матери. Ні, нема! Чекаю тиждень, ба і два, ба і місяць — нема. А менї аж щось робить ся. Не витримаю — їду до неї. Приїжджаю; она сидить на ослонї під вікном — пряде. Коло неї маленька дївчинка — пасербиця. Зятя не було в дома — кудись поїхав.

— А що, доню — кажу — забула на маму?

— Ні — каже — не забула...

— А чому не навідаєш ся?

— Менї тут добре! — і усміхнула ся. Я аж забула ся. Не памятаю, щоб она коли сьміяла ся.

— Хибаж тобі так добре дуже?

— Добре мамо і поцілувала мене в руку.

— Богу дякувати!

(Дальше буде.)

fen Wink von oben і мабуть позбув ся на якийсь час своєї вродженої хитливости.

Ведене діл правиці в часі ферій поручила парламентарна комісія езекутивному комітетови, на котрого чолі яко сеніор стоїть пос. Яворський. Сей комітет полишить ся в постійнім контактї з гр. Туном в часі ферій парламентарних.

Се головні моменти, що годні прояснити нинішню ситуацію.

3 соціальної економії.

II.

Положенє робітників і робітниць в головних центрах німецької конфекції. Стрейки в будівлянім промислі в Німеччині сегорічної весни.

В Німеччині недавно сему — особна комісія розсліджувала з припорученя правительства відносини, які панують між робітниками і робітницями занятими в конфекційнім промислі, у відділі одягів і біля. На жаданє комісії промислові інспектори зробили докладні досліди в 835 робітнях і 4143 мешканях в 13 найголовніших центрах сего промислу, як Берлин, Шеттин, Любека, Герфорд, Норимбергя, Білефельд, Ашаффенбург, Штутгарт, Вроцлав, Ерфурт, Кольонія, Монахів і Ав. Окремішно сама комісія переслухала велике число робітників і робітниць, що працюють в сих округах, якусь часть кундів, фабрикантів і від тих зависимих майстрів посередних, разом 122 людей. Зібраний комісією материал став предметом многих дискусій і заохотив до дальших дослідів і праць (Archiv für soc. Gesetzgebung und Statistik Bd. 495 c. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik 14. Tom 414 ст.)

Зібрані вислідки доводять, що положенє робітників а найпаче робітниць в німецькім промислі конфекційнім є дуже непевне і прикре, а під не одним зглядом з кождим роком гіршає. Межи иньшими досліджено, що платня постійно зменьшає ся майже від 20 літ; в декотрих відділах конфекції обнизилась она о 30 процент, а навіть о 50. Головна сему вина є покутні швалі, що працюють по селах і меньших місточках за дуже низку заплату і в сей спосіб роблять величезну конкуренцію заводовим робітницям, що затруднені в головних центрах конфекційного промислу. Також досить велику конкуренцію і по більших містах роблять їм жінки і дочки учителів, під'офіцерів, низших урядників почтових і податкових, котрі шитєм шукають посторонних жерел доходу.

У всіх центрах конфекції є зарібок дуже несталий і непевний. У відділі біля сеся непевність дає ся сорозмірно найменьше відчувати, хотя і тут нераз, особливо в літних місяцях робота устає цілковито. У відділі мужеских і дитинячих одягів буває о много гірше; через меньше більше три місяці року або нема цілком ніякої роботи, аби лиш дуже скупа. Але найгірше представляють ся відносини в жіночій конфекції: постійна робота триває там ледво через 7—8 місяців, через прочі місяці року буває там або цілковите безробітте, або робота дуже незначна, що дає лиш малій скількості робітниць цілком не вистарчающий зарібок.

А сеся праця тяжка! По робітнях триває она часами по 15 або і більше годин дневно, а по приватних мешканях ще довше; подавано комісії случаї, що робітницї шили дома до 20 годин на добу.

Також справдила комісія в многих місцях дуже шкідливі відносини для здоровля. Найгірше дає ся відчувати переповненє робітень і варстатів. Відомо, що при добрій вентиляції і середній температурі вимагає гігієна що найменьше 20 куб. метрів воздуха на людину. З 350 варстатів і робітень в Берліні досліджуваних, було 21.7% таких, котрі давали на особу 15—20 куб. м. воздуха; 18.3% давало лиш 12—15 куб. м.; 15% давало 10—12 к. м.; 16.1% давало 8—10 к. м.; 5.1% лишє 5 куб. м.; в однім льокалю знайшли лиш 3—4 куб. м. на голову.

В Вроцлаву на 249 розсліджуваних варстатів знайдено 14, в котрих меньше чим 5 куб. м. воздуха випадало на особу. Подібні робітні подобано і в Ерфурті.

А тепер — що найважнійше — перейдім

до високости зарібку, який привосить робота в конфекційнім промислі.

Загально беручи високість платні є дуже ріжна. В найліпшій сорозмірно сложено є ті, що побирають тижневу або місячну заплату, передовсім керманічі робіт, доглядачки, краячі і т. п. Тоті послідні одержують в декотрих місцях 18—20 марок тижневого зарібку. Учений кравецкий челядник може заробити в тижни 15—25 марок; но в полудневих Німцях зарляє він о много меньше.

О таких але нам тут не ходить. Се можна би сказати, капіталісти в порівняно з численною громадою робітниць дуже лихо платних, особливо наколи они роблять на штуки і працюють по приватних мешканях.

Сли зарібок мірно платних робітників в ріжних відділах конфекції зведемо до загальних нересічних чисел на підставі 10 годинного дня праці, показує ся, що заробляють они в Берліні 1.20—1.40 м. (70—85 кр.) дневно, а на провінції (Шеттин, Вроцлав, Ерфурт) 80 ф. до 1 м. (50—60 кр.). Сей зарібок представляє ледво половину платні, яку в дотичних місцевостях одержує невчений робітник мужеский. В Берліні заробляє він 2.50 м. (1.60 зр.) денно, а в Шеттині 1—2.50 м. (1.20—1.35 зр.), в Вроцлаві 1.50 до 2 м. (0.00—1.20 зр.).

О много більше сумний образ одержимо, сли від загальних чисел пересічних перейдемо до поодиноких відділів конфекції.

В жіночій конфекції, в котрій сезон триває найдовше через 30 тижнів в році, пересічний річний зарібок вносить в Берліні 375 м., в Вроцлаві 250, в Ерфурті 220 м., в сій послідній місцевості є робітницї, котрих річний дохід доходить до 160 м. За ручне шитє штанів або кольорових сорочок робітничих заробляє швачка 7 феників за годину, наколи сю роботу робить через 50 тижнів по 12 годин денно, може добути ледво 250 м. (150 зр.) річного доходу. Наколи роботи нема через стільки тижнів, зарібок буває значно меньший, в деяких случаях доходить ледви 160 м. (96 зр.) на рік. В Вроцлаві за ушитє 12 робітничих сорочок кольорових, на що треба 12—15 годин екорот праці, одержує робітниця 90 ф. (54 кр.) заплати. При 15 годинній праці щоденної добуває она лиш 5.40—6.23 м. (3.20—3.70 зр.) тижневого зарібку.

Тоті числа є по просту страшні.

Др. Вебер обчисляє, що до мінімум егзистенцій берлінської робітницї, удержуючої ся виключно з власної праці, необхідимий є зарібок тижневий 9 марок (5.40 зр.), або річний зарібок 450—470 м. За дуже лиху кімнатку мусять она платити місячно 7—9 м., а за одно місце до спаня 6 м. місячно і висше; видатки на поживу виносять що найменьше 6 м. тижнево. По обтягненю найконечнійших видатків, остає робітницї, маючої 450—470 м. річного зарібку, ледво 50—60 м. на всякі иньші потреби. Тимчасом в Берліні в однім лиш відділі біля, в котрім робота є досить постійна, доходить робітницї до 470 м. річного доходу. В иньших відділах конфекції буває дохід — як висказано — так низкий, що до мінімум егзистенцій недостає робітницї по 100—120, а навіть по 200 м. річно.

А на підставі досить певних дат доходить до дуже правдоподібного висновку, що більша половина берлінських робітниць заробляє річно меньше чим 350 м., а більше чим четверта їх частина низше 250 марок.

Д О П И С И.

Відень, 15. червня.

Вівторок, 14. червня, в'дбув клуб руско-словінсько-хорватский під проводом Повшого два засіданя, на котрих обговорювано докладно теперішнє політичне положенє. Рускі послы з вийком о. Мандичевского, що пробуває в Карлових Варах, явились в комплекті. Першим предметом нарад була стилізация комунікату правиці. Клуб вчявив свій жаль, що в державній радї не прийшло до вибору языкової комісії. Придержуючись слів послідної заяви гр. Туна, де було сказано, що правительство на случай, коли языкова комісія не була би в силі успішно полагодити языкового питаня в краях о мішаним населеню, возьме само почин до управиль-

неня языкових відносин — ухвалив одноголосно на внесене пос. Вахнянина пригадати президентови кабінету се єго приреченє. В тій цілі і вислав клуб депутацию, зложену з послів Повшого, Робіча, Айншпілера, Спінчича і Вахнянина до гр. Туна. Депутация ся явила ся у гр. Туна 15. червня в полудне і представила єму постулат клубу. Гр. Тун приймив депутацию ласкаво і дав їй повне запорученє, що єго найбільшим старанем буде: подбати о охорону національних прав так званих меньшостий. В єго програмі лежить, вдоволити всі народи австрийскі. Він не знає ніяких різиць межи поодинокими народами і буде дбати про їх культурний і народний розвій рівномірно. Притім предложили поодинокі члени в імени країв, котрі заступають, ще спеціальні постулати. Пос. Вахнянин указав на конечність виданя розпорядженя цілого міністерства в справі точного виконуня існуючих приписів языкових в користь руского народу в Галичині і на Буковині, просив о прискоренє заснованя руских паралельних клас в Тернополи як і о заложенє учительської семінарії з руским языком викладовим в Чернівцях. Гр. Тун прирік вволити сим бажаням і знести ся в сих справах з міністром просвіти.

Пос. Барвіньский буде ще завтра на авдієнції у гр. Білянда-Райта в справі рускої гімназії в Тернополи. Дійшло бо до відомости послів, що референт сеї справи, секційний радник Вінер, внав на концепт, виконати ухвалу сойму галицького що до заснованя руских клас в Тернополи аж в 1900 році, т. є. аж гімназия руска в Коломиї буде скомплетована до осьми класе. Радник Вінер вимовляв ся недостатком покритя бюджетового на слідующий рік. Се однакж не спиває зовсім заведеня руских паралельнок при гімназії тернопільській, позаяк краєва рада шкільна галицька уложила діло так, що на слідующий шкільний рік не буде потрібно надзвичайних видатків в державнім бюджеті.

Послы Барвіньский і Вахнянин, запрошені спеціалью послами чеськими, виїздять 17. червня до Праги на обхід 100-літних родня Палацького і возьмуть також участь в з'їзді дневникарів славянських.

Можу вам також подати до відомости, що славянські послы правиці на послідних зборах парламентарної комісії правиці дали собі слово, піддержувати взаїмно змаганя народів славянських в Австрії. Вийшло се з дискусії, до якої дав почин пос. Феріанчич, поставивши просто питанє, яке становище займе правиця в цілости що до языкових прав Словінців, Хорватів і Русинів? В дискусії над сим предметом забрали слово з чеських послів гр. Шварценберг і Пацак, з польских послів Яворский. На роз'їзднім скріплено проте коаліцію славянську, давши собі поруку, що правиця в цілости має на оці не лише справу чесько-німецьку, але і добро других народів славянських, не виключаючи Русинів.

Вісти політичні.

Вся праса заговорила тепер широко про маніфести оголошені парламентарними сторонами про політичну ситуацію, а німецька в додатку про антижидівскі розрухи в західній Галичині.

П. др. Менґер розпочав в N. o. s Wiener Tagblatt-і артикули про політичну ситуацію. Після погляду Менґера Німці від року 1880 ведуть безпастанну борбу против правительства по причині языкових розпоряджень Штромаєра. О теперішній більшости парламентарній висказує ся з легковажанем. Та більшість в кождім важнійшій ділі не існує, навіть в квестії адреси осягнено тільки в сей спосіб порозуміне, що найважнійші уступи адреси кожде сторонництво инакше собі толкувало.

О посліднім засіданю парламентарної комісії правиці говорить Politik, що наради тої комісії, в котрих брали участь і німецьке сторонництво католицке, дали доказ, що мимо тяжкого перелому, котрий перейшла більшість наслідком становиска німецької партії католицкої, удало ся союзу більшости на правиці задержати і забезпечити.

Про евентуальне розв'язане ради державної висказують ся Narodni Listy, що оно не принесло би хісна правительству. До палати увійшло би більше число радикальних елементів. Належить проте не розв'язувати раду державну, але дати їй иньшу компетенцію, а також докладно означити спосіб і форму, в якій має она радити. Держава знаходить ся в такім прикрім положеню, якого доси не було, то-ж потреба великої мудрости державної сили, енергії, щоби щасливо перейти ту кризу; нині не ма иньшого виходу: або належить смирити ся перед лівницею, що значило би уступлене перед безкровною революцією німецьких шовіністів, або вибрати собі таку дорогу, яку витичено в начерку адреси більшости.

Правительство розпочало вже переговори в справі чесько-німецької угоди. Народи ведуть з німецькими сторонництвима, як виявляє N. W. Journal, гр. Штірк і міністер Бернрайтер. Народи сі мають чисто довірочний характер. Німці домагають ся беззглядного відкликания язикових розпоряджень. Ледво чи наміри правительства увінчають ся успіхом, бо орган Вольфа Ost. Rundschau вже нині старає ся їх дискредитувати. Хто має бути мужами довіря в справі чесько-німецької угоди? питає сей дневник. Мужами довіря не назве ніхто тих людей, котрі приймуть запрошене до участі в нарадах — перед відкликанем язикових розпоряджень. В додатку проєктована конференція не сьміє мати тої самої власті, яку мала мати придумана комісія язикова.

Про антижидівські розрухи пише N. fr. Presse: Галицькі селяни недовго будуть затрюднати ся жидами, а виступлять по черзі против иньших суспільних верств. Дневник сей робить закиди міродайним сферам, що умисно терпіли антисемітський рух в краю, щоби відвернути увагу селян від иньших справ суспільного ладу, котрі могли викликати невдоволене. При дальшій агітації пересвідчать ся хлопці, що рабунк по дворах принесе більше користи, як по убогих домах жидівських. Шпесівський Tagblatt пригадує 1848 рік і ворожить, що рух може легко звернути ся против шляхти. Цілу відвічальність за розрухи поносить Стояловский з своїми агітаторами, котрі несовістно підюджують селян. Переважна часть польської праси а предовеім людодці, котрі тепер лихі на Стояловского за вибори в сяніцкім, приписують вину розрухів та кож агітації Стояловців.

Угорська палата послів приняла вчера проєкт правительства о консумційнім податку. В часі дискусії над сею справою відповів міністер Люкач на закид, що угорське правительство поступає рука в руку в справі консумційних податків з австрійським правительством, чим помагає ему ведене своєї діяльности антиконституційною дорогою. Люкач заявив, що австрійські і угорські проєкти хоть засадничо є однакові, не випрацювано їх однак і не предложено на основі якого там формального договору.

Для Угорщини не має то ніякого значіння, чи Австрія полагодиць у себе консумційні податки парламентарним способом, чи силою § 14. Угорщині вистарчить кожда дорога, котра годить ся з конституцією. А примінене § 14. в певних випадках і справах не противить ся конституції. § 14. становить інтегральну часть австрійської конституції; він містить ся в грудневій конституції і розпоряджає, що певні справи, коли парламент не може радити, може їх полагодити правительство. Австрійське правительство робить доси тільки те, що предвиджує конституція, проте не ма ніякої причини робити її в тім напрямі закидів.

НОВИНКИ.

— На торжество 100-них уродин Паляцкого делегував Славянський Союз своїх членів: пп. Барвіньського, Бянкінського, Вахнянина, д-ра Крека, Спінчича, д-ра Робіча і радника

двору Шуклього, котрі в п'ятницю виїхали до Праги.

— **О противжидівських забуренях** в західній Галичині надійшли такі дальші урядові вїсти: В Яслі і Колачицях запанував вже спокій, натомисть в сусідних селах вибухли розрухи против жидів, котрим понищено шинки. В Сьвірховій коло Жмигорода ужила жандармерия оружя, причім упав один чоловік. Вислано там ц. к. комісаря і відділ войска. — В Собневі коло Ясла знищено три шинки. На місці був ц. к. староста. Покликано войско. Арештовано вїйта і 5 робітників. З Горлиць телеграфували передвчєра: В ночи з 13. на 14. с. м. чотирох жандармів і огнева сторожа відбили напад 400 селян з ясельского повіта, що хотіли викликати забуреня в Бічи. Президія ц. к. Намістництва зарядила охоронні средства. — В Кракові кружить вїсть, що тамошні жиди зранили сьвященника в часі процесії. Нині доносять, що на Мазурщині розрухи не устають. Під Фриштаком, в ряшівскім рабують хлопці торговлі і дома. Жандармерия убила 6 людей а ранила дуже много. В горлицькім спалено одну коршму а кілька иньших здемољовано і зрабовано. В повітах, де заволоділи ті розрухи обавляють ся, що акція готова звернути ся і против иньших верств народа, бо причини розрухів не лежать в расовій і релігійній ненависти, але на дві цілого суспільного ладу.

— **Спроневірене.** Писар у адвоката дра Соловія у Львові, Фонтани, вийшов оноді з бюро на пошту з листом, в котрім було 475 зр. На другий день одержав др. Соловій лист від Фонтана, в котрім він пише, що гроші пропали ему не знати в який спосіб. Єсть підозріне, що Фонтани утік з грїпми до своєї любки в Медничках коло Дрогобича. — Подібно несовістним оказав ся масарський помічник Франц Янчек, котрий на шкоду різника Ковальского спроневірів 130 зр. але вже его приловлено і відставлено до карного суду.

— **Деканом філзофїчного віділу** в львівскім університеті на рік 1898/99 вибрано професора Бронислава Дембінського.

— **Скочив по смерть.** В Пониковици малій під Бродами утопив ся перед кількома днями пастих Ілько Молинський. Він скочив з помосту на гати стрімголов до глибокої води і вже не випливав наверх. Трупа віднайдено аж на другий ден оповитого корінем водних делій і шуваром.

— **Дитяча пімста.** Минувшого тижня вибух огонь в селі Волохах під Бродами в загороді Грицька Семчука і обхопив всі господарські будинки та хату. Причиною пожару були малі діти Семчука, що хотіли пімстятися на пей унятім на ланцуху, та підпалили его будю. Огонь перевіс ся на сусідні будинки і знищив їх цілковито. Велика шкода була лиш в части убезпечена.

— **Пригода на залізници.** Дня 13. с. м. вискочив з шин коло Київя залізничий особовий поїзд. Машина і два вагони перевернули ся і упали в насипу. В наслідок того потерпіло сімнайцять осіб тяжкі скалїченя.

— **Смерть через мотила.** Перед кількома днями утопив ся в Гутиску брідскім 8-літний хлопець Йосиф Партач, полишений без опіки родичами. Хлопець бігав за мотилем по подвірю і перебігаючи коло неопимброваної кириці поховив ся і упав до середини. Кириця була глибока, та її ратунок був трудний і аж по якимсь часі удало ся видобути трупа з води.

— **Два злодії** невідступні товариші долі і недолі: Іван Вільчинський і Станислав Тенча повернули оноді до Львова. «Жорстока» львівська поліція вже давно заборонила їм гостинних порогів в столиці, але они не вьзали ся поліційною заборною і замешкали на стало в зеленім готелі на Високім замку. Позиція догідна: сьвіжий воздух, снацери, красний вид на богате місто могли додати друзякам багато помислів до дальших «виправ». Та нема в сьвітї нічого певного. Межи них загостив неждано «ворог», агент поліційний, щоби ними заопікувати са. Злодії, видячи свою погубу, кинули ся на агента з ножами, але на голос свиставки агента надбігли поліціянти і перевели пташків до «Іванової хати».

— **Учений кльовном.** Як сумні материяльні відносини молодих труженників науки в Данії, сьвідчить отся подія. Однй знаменитий, молодий язикослов, що є спеціяльно великим знатком провансальского нарїчя, а попри тім є також добрим гімнастиком, вступив яко кльовн до цирку, що недавно загостив до Копенгаги. Коли запитали ся его, чи таке заняте припало ему до вподоби, відповів, що мусить шукати якогось проживку, бо хотів би конче продовжати свої наукові студії, а не має охоти заможити ся голодом на смерть.

— **Нова вибухова материя.** Перед двома тижнями роблено в стирійських копальнях залізної руди проби з новою вибуховою материею, «динамоном». Проби повели ся успішно. Динамом винайдено в технїчних кругах війскових а міністерство війни постановило его уживати лише в технїчних цілях. Нова вибухова материя має ту висість над динамітом, що вибухає доперва посредством відповідної капелі, впрочім є цілком незапальна. Наслідком сего динамом можна цілком безпечно пересилати залізницею, поштою або й возом. Затим є се охоронна вибухова материя. Многі підприємства гірничі в австрійських Альпах постановили уживати від тепер в копальнях лише динамону.

— **Упавший міністер.** Як доносять «Siam Times», то король Чулялонгкорн увільнив одного свого міністра за занедбуване обовязків від служби. Цікаво звучить дотичний королівський декрет, де між иньшим сказано: «Мого міністра Чау-Плей-Рекса позбавляю его достоїнства і відбираю ему всі его ордери і почесні відзнаки. Бороду мусить собі сейчас зголити. Сім днів потім призначую его до кошени сїна сьвятим слоням, на котрім то становиску полишить ся до своєї смерти». Показує ся, що в Сїямі не жартують; міністер там не падає як хлїб з маслом на насмаровану сторону.

— **Поздоровлене з балюну.** Страшний переляк огорнув недавно тому одного воєка, що стояв на сторожі перед касарнею стрільців в Ліббен (в Прусах). З високих воздухів долетіли до его уший слова: «Чи то Ліббен?» — Здивований жовнір узрів в горі на яких 100 метрів величезний балюн і крикнув до него: «Так!» «Чи то касарня?» відозвав ся знов голос з воздуха. Коли жовнір притакнув і на то питане, сказав один з воздушних плавників: Поздоровіть там мого брата, поручника Н. Н., котрий тепер на муштрі! — почім балюн зчез тихісенько в поранній мраці.

— **Передвиборчі збори** в Старім місті відбудуть ся дня 21. червня о 12. годині в полудне і на них руский кандидат вискаже своє політичне віроісповідане.

— **Дрібні вїсти.** Вахмістр оборони кравов в Тарнові Недавецкий здефравдував значнійшу суму грошей на шкоду військового скарбу і утік, як здає ся, до Перемишля. — Пожар в Москві знищив склади цлової комори коло двірця Миколаєвської залізници. Шкоду числять на мільон рублів. — Віцепрезидент окружного суду Саганек ва власну просьбу пішов до Сянока. — Директор учительської семінарії в Станиславові при нагоді переходу в стан супочинку одержав титул шкільного радника. — В Берні заборонено всі торжественні походи, обходи і збори, маючі політичну ціху. — Посол Яросевич підписав маніфест соціялістів. — В Кракові розпочали ся вчєра кінські перегони. — Оглядини дїтній до кольонї в Моршинї відбудуть ся 10. с. м. в школі Ядвіги у Львові о 10. год. рано. До сих оглядин стануть дівчата, котрі просили о висилку їх до кольонї.

Іменованя, перенесеня, відзначеня, конкурси.

Ад'юнктами судовими іменовані в окрузі львівскім кандидати нотаріяльні Беринда і Чайковський без означеня місця служби. — Перенесені ад'юнкти судові Ковицький до Старого міста, Курманович до Зборова.

Wiener Ztg. доносись: Цісар іменував радниками двору, яко президентів судів окружных: радника висшого суду кравового Дуневича у Львові для Станиславова, президента суду окружного Хожемского в Станиславові для Золочева, Славского для Перемишля, радника висшого суду кравового Яновского в Кракові для Самбора.

Дальше іменовані: радником висшого суду кравового президент суду окружного Посоховський в Сяноці для Львова; віцепрезидентами судів окружных: Пшилуский в Золочеві з позіставленем ему титулу президента суду окружного, а радники судів кравєвих Фанг'ор в Чернівцях для Станиславова, Хилиньский у Львові для Самбора, Брожинський в Стрию для Перемишля.

Ад'юнктами іменовані судові авскульптанты: Тадей Малиш для Мостів Великих, Володислав Головецкий для округа львівского висшого суду кравового, Василь Бережяньский для Перемишля, Іван Перацкий, Адам Жмурко і Іван Іляевич для округа львівского висшого суду кравового. — Нотар Людвик Пйонткевич перенесений з Борині до Підволочиск.

Вино іспанське з Пепсиною,
Вино Condurango пептинове.

єдине средство против нестравности і диспенсії.
Цїна бутельки 3 корони.
Дїлає знаменито в нежитах жолудка і кишок.
Цїна 3 корони.

Головний склад в аптиці 161 164-?
Жигм. Ружера
під „Срібним Орлом“ у Львов.

Телеграми.

Відень, 17. червня. Приїхав тут Ст. Бадені і намістник Чехії Куденгове. Arg. Ztg подає відомість, що правительством випрацювало проект закону о підвишенню пенсії для емеритованих офіцерів. Найнижша вносить 400 зр.; закон о підвишенню пенсії для вдов і сиріт по офіцера є також вже готовий. — Один з тутешних дневників довідує ся, що цісар санкціонував вже закон о підвишенню платні урядникам і конгруй і що в короткім часі буде обовязувати. — Переговори з Чехами і Німцями розпочнуть ся вже з кінцем червня.

Будапешт, 17. червня. Egyeterté розпустила вість, що б. Банфі і гр. Тун порозуміли ся в справі угоди в сей спосіб, щоби дофнено внесені пропозиція угодові з парламентом і щоби довершено угоду в формі торговельного договору до 1903 року, коли то кінчать ся торговельні договори Австро-Угорщини з загралицею. Такий договір торговельний предложив би б. Банфі угорському парламентови, а в Австрії полагоджено би сю річ §. 14. Pester Lloyd перечить сю вість.

Берлін, 17. червня. Вчора відбували ся вибори до парламенту. Доси є відомих 79 результатів виборів. Вибрано 2 консерв., 2 з сторонництва правительственного, 27 з центрум, 1 народо-ліберальний, 1 вільнодумний, 21 социал-демократів, 1 Альзатець. В 24 округах звісно, що приїде до етислійших виборів.

Брукселя, 17. червня. Відбула ся тут у Дон Карльоса нарада его прихильників.

Париж, 17. червня. Кабінету ще не утворе-

но. Кандидатами на президента кабінету є Sarrien і Duru.

Париж, 17. червня. Касаційний суд відкинув жалобу Золі о некомпетентности версальского суду і о неважности цілого процесу. Процес розпочне ся в Версалю з початком липня.

Рим, 17. червня. Вчора отворено парламент. Правительство предложило проект законів: о далекосягаючій правосильности кабінету на случаї забурень або пристрастної агітації, о економічних і фінансових уліпшеннях. Внесеня ті відосладо без дебати до комісії, відтак розпочала ся дебата над політикою Рудінього.

Цетинія, 17. червня. Від тиждня ведуть ся в косівскім віляєті кроваві борби між християнами а магомеданськими Альбанцями. Спалено кілька сел, а много осіб згинуло. Причиною тих забурень є народні і релігійні спори.

Мадрид, 17. червня. Повстанці на Филиппинах по завзятій борбі добули місцевости Ляснінас і Паранакве. Борба триває дальше. Церкви переминено на шпиталі. Вожд повстанців на Кубі Массо перейшов на сторону Іспанців. Резервова ескадра вирушила з Кадиксу. Призначене дороги не відоме.

Вешінгтон, 17. червня. Семпсон доносить, що Американці заняли місто Акцерадерое при помочи повстанців (на захід від Сантхаго 7 миль). Ціллю висадження американських войск в Сантхаго є знищенє іспанської ескадри. По осягненню сего Американці вицофають ся і полишать дальшу борбу з Іспанцями повстанцям. Під Гватанамо побилла американська піхота малий відділ Іспанців і забрала до неволі 18 вояків а кромі сего значне число оружя і амуніції.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 15. червня 1898.

	платять вл. кр.	жадають вл. кр.
I. Акції за штуку.		
Зелія. г. Кар. Людв. по 200 вл. мк.	212	215
Зелія. Львів-Черн.-Ясси по 200 вл. валь. србл.	300	305
Банку гіпот. гал. по 200 вл. в. а.	874	881
кред. гал. по 200 вл. в. ав.	200	210
Гарбарні в Ряшені по 200 вл. в. ав.	200	210
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Ллівського по 500 кор. в. ав.	260	—
II. Листи застаєні за 100 вл. в. ав.		
Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110 20	110 90
" " " 4 1/2% " льос в 50 л.	100	100 70
" " " 4% " в 601 по 200 К.	96 50	97 20
" краєв. 4 1/2% в. ав. льос в 51 л.	101	101 70
" " " 4% в. ав. льос в 57 л.	98	98 70
Тов. кред. гал. земс. 4% (першаеміс.)	98	98 70
" " " 4% льос в 41 1/2 літ	97 40	98 10
" " " 4% " в 56 літ	97 25	97 95
III. Обліги за 100 вл.		
Гал. фонду пропінан. 4% в. ав.	98 10	98 80
Буков. " " 5% " " "	102 75	—
Комунальнї Банку кр. 5% (2 ем.)	102 50	—
" " " 4 1/2% (3 ем.)	100 30	101
Зелівніцї льокальні 4% по 200 кр.	97 50	98 20
Іовички кр. ав. 6% в. ав. з року 1873	103	—
" " 4% " " 1891	—	—
" " 4% по 200 кор. з р. 1893	97 80	98 50
" м. Львова 4% по 200 кор.	96 40	97
IV. Льоси.		
Міста Кракова	26 50	28 50
" Ставиславова	—	—
V. Монети :		
Дукат царський	5 62	5 72
Наполеондор	9 48	9 58
Пів-імперіал	9 46	9 56
Русель російський срібний	1 20	1 25
" " паперовий	127 25	128
100 марок німецьких	58 60	59

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресв. Митроп. і Пресв. Еп. **Ординариям** всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі апаряди, абже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнід огневих.

„Дністеръ“ вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 вносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	} 176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 " 40 "	
Фонд основний	50.000 " — "	

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди зніквідують ся безпроблемно. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кшта адміністраційні за інтабуляцією або поруксю двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 1/2%. Уділ членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрѣ“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

перентс

КОНТОРУ ВИМІНИ

Відділ депозитовий

котрих бюра містили ся до тепер в мезанині власного будинку до льокалю фронтowego в партері.

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 85 кр. а в річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужткку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як вайдодійнійш зарядженя. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Вже появилa ся з друку РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Воллові, баранячі вепрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.

Робленє вкуєного набілу і т. п.

Ціна 70 кр.

По надісланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народовла Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

Дмитро Затурский

порукає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовленя з провинції залагоджує відвотною поштою.

140 39—140

АНТІН ПІЗУНСЬКИЙ

Львів, Академічна 12.

Богато заосмотрений на кождий сезон

Магазин конфекції дамскої

порукає завсїгда наймоднійші Сукні до проходу, Костюми ранні, Матини Шляфроки, Пенюари, Блюзки, Сорочки, Гальки з наймоднійших материялів, дешевше ніж деінде. 151 40—47

ПРАВДА ілюстрованє письмо для руского народу під редакцією С. Кульчицкого.

виходить у Львові тижнево кождой пятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статї з історії, шисьменьства, господарства, промислу, вісти про читальні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата: В Австрії річно 4 р. піврічно 2 р. чвертьрічно 1 р. За границею річно 8 рубл. піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрация і експедиция

Львів, ул. Собіщина ч. 5. Б.

З друкарні В. А. Шийковського.

Ще і відповідає за редакцію: Стефан Кульчицкий.

Si ing esk 10 z niz